

LIBER FABULARUM.

ADMONITIO.

Quas hic ego propono Fabulas non habent quidem novitatis gratiam, cum decantatae jam à multis cum soluta, tum stricta oratione inveniantur. Quia tamen pertinet ad Rhetorem in omni scribendi genere diligenter esse versatum, supervacaneum esse non putavi in istis narratiunculis dare specimen aliquod illius styli, quem sibi Fabulae vindicant. Mirum est enim quam dissimilis esse debeat ab eo, qui vel in Orationibus, vel in Epistolis ipsis conscribendis adhibetur. Nam concisa in primis Oratio sit oportet, non implexa longo verborum aut sententiarum circuitu, simplex ac poene pedestris, non elata, aut Figuris ornata, numerosa quidem, non complexione membrorum à se invicem pendentium, sed solo delectu & concinna verborum dispositione. Adde frequentem Jambum in clausulis commatum, quae nec magnitudinem senarii versus excedant, nec ab ejusdem similitudine multum discrepent.

Nam cum plena est Fabellarum dictio interlocutionibus, propter varietatem personarum, quae loquentes inducuntur, tum certe nullus pes aptior alternis sermonibus, Horatio teste, quam Jambus; qui dum sententiam claudit, naturam senarii versus ac formam imitatur. Uno verbo qui scitus ac concinnus in scribendis Fabulis esse voluerit, is vel in soluta Oratione Phaedri Fabulas sibi ad exemplum proponat. His autem praeeptionibus, quam fideliter institerimus, qui legent nostras Fabulas, conjectabunt.

LIBER
FABULARUM.

VOLUCRES

De Rege faciendo deliberantes.

PROMYTHION.

Ludit imperitos species inanis; bene sanos non fallit.

Pertusa libertatis pristinae Volucrum natio Regem ambiisse fertur. Ergo convenit gens omnis antiquum in nemus, & studio certatur pari. Animis huc illuc alternantibus, Pavo superbus varios se in gyros rotat, suasque caudam pandens ostentat opes. Perstrinxit oculos aureus pennarum nitor: jam fremere tacitum vulgus, & Junoniae Voluceri deferre nomen Regis & decus. Una improbavit Pica stultum consilium, & quod prudenter senserat, ausa est loqui. Naë bellus, inquit, & politus ille Rex, quem facitis; at si fors hostis ingruat, si nos lacestat armis, quis vindex erit? Saltem vitium animi si redimat prudentia: at tam Pavonis caeca mens, quam caeci sunt, quotquot oculos in cauda gerit. Assensit cæcus omnis, & plausu dato Picæ sagaci, damnat errorem suum.

EPIMYTHION.

Tanti est, unum aliquem esse, qui sapere norit, & loqui.

PERDIX & AUCEPS.

Dum tendit avibus laqueos Auceps callidus: Perdix impru-

dens cecidit inter retia. Quid ageret? nullus patebat effugio locus, nec avidus Auceps ullam spem vitæ facit. Sensit periculum volucris & metuens mori, his Aucupem tentare cœpit artibus. Tua sum, sed in me qualem prædam nactus es? ni pares aliud, mensas unde oneres tuas, hodie cœnabis adæpol frugaliter. At si monenti credis, perbreve moram concede, pingue spondeo convivium tibi. Agro in propinquo sociæ pascunt plurimæ. Hunc sine adducam illas in locum. Mox, cum rediero, si officium placet, vitam dabis, aut me perimes pro arbitrio. Astutus Auceps sensit fallaces dolos; prensansque volucrem garulam, ut credam tibi, subjecit? Tu mihi ut serves fidem, dum prodis amicas, perfida? hæc aliis canes, quos inescare possis felicius. Capsam interim ingrediere; sin amplum minus, at delicatum dabis hodie ferculum. Dixit; & oppressit aviculam.

EPIMYTHION.

Qui potest amicos prodere, ab eo ne expectes fidem.

ASINUS & APER.

PROMYTHION.

Facile est prosperis rebus insollescere.

Olim Asellus præter morem lætior; seu leviozem tulerat dorso far-

fo farcinam; seu nactus carduos afatim pranderat opiparè, huc, illuc cursitabat, inconditis sylvas & agros personans clamoribus. Strepitu excitatus nemorum è latebris Aper accurrit: ille rudere denuò, & gaudii impotens, Apro salutem ferre familiariter. Qui dum insolentem pecudis ad fastum super, garrere pergit Afinus, & palpans Aprum, quid agitas rerum, inquit, an bene est tibi, frater, tuisque? Me fratrem vocas? retulit indignans Aper; at ex quo, precor, vel unde tibi tam insolentes spiritus? Ni tuum norim genus; stolidæque pecudis verear tingi sanguine; temeritati debitas pœnas dares. Faceffe procul hinc, vile & invisum caput, & cum Afellis fratribus quære consortium,

EPI MYTHION.

Pulchrum est parcere, cum adest vindictæ modus.

LUPUS & OVIS.

PROMYTHION.

Non est credendum verbis subdolis.

Longa coactus fame avidis prædam faucibus Lupus quærebat; sed frustra: quippe pastorum custodia diligens, & vigiles excubiæ canum secura præstabant ovilia. Quid faciat? dedit ingenium necessitas; &, quod vi desperabat assequi, id pertentavit dolo. Ovina pelle totum corpus induit; vox una ni deesset, dixisses Ovem. Sic personatus dexter angustos petit, quos Ovis habitat, lares. Quam perhiantes conspiciatus rimulas, Tun' sola, dixit? huc ades mecum, foror, quò purusaer, quò molles Zephyri vocant, & læ-

tiora pascua. Agnovit Lupi retusas artes, dolumque retundens dolo; Næ facerem, dixit illa, si Lupus tu fores, & me tueri possis; nam timidam Dei fecere; neque ea sum, arcere quæ possim malum. Ne metue; talis ego sum, qualem cupis, subjecit alter; simul & larvam rejicit, se se confessus Lupum. Subrisit illa; nares & obefas Lupi ludificans, bellè est, inquit; non potuit mihi custos adesse melior & fidus magis. Paulum operire; socios alios advoco, quos esse festæ lucis participes velim. Rerum quid esset, sensit tunc demum Lupus: moramque suspicatus damnosam fore, credere salutem pedibus maluit suis.

EPI MYTHION.

Nunquam ita se dissimulat improbitas, quin aliqua parte se prodat.

PHOEBUS & BOREAS.

Phœbum inter & Boream gravis orta contentio est, uter plus posset, & alter alterum vinceret viribus. Nam Deos ipsos urit ambitio mala, nec solos homines gloriæ stimulat fitis. Hic insolescens Boreas, avulsas viden', inquit, radicibus ab imis arbores, æquatas solo domos, irasque turbati maris? fatis hæc loquuntur, Phœbè, quid possim, & quàm temerè mihi palmam invideas. Cui Phœbus ad hæc modestior. Equidem furoris, ne quid dissimulem, tui monumenta sunt hæc tristia; quem æmulari si velim, brevi consumptus orbis in cineres ruat. Verùm mereri bene de omnibus & lædere neminem, hoc unum est demum, quod placet, & quo superior Borea Phœbus audiat. Oculos in orbem flecte; si pulchrum quid n-

ter,

ter, si quid utile gignitur & amœnum sapit; totum hoc meum est; totum hoc debetur mihi. Hæc inter; neuter alteri cum cederet, illac viator fortè carpebat viam. Tum Phœbus Boream sic ad certamen provocat. Vis, inquit, nostram protinus controversiam mortali in isto dirimi? Qui nostrum prior excurret homini pallium, is per me victor feratur. Boreas ultro annuit. Mox buccas inflans, hinc illinc hominem quatit, perflatque totum. Ille contra obistere: & venti quanto ingruit vis major, tanto fortius stringere pallium. Tum Phœbus, operam Boreas cum perderet, radios ab alto vibrat; & amicus calor insinuans cunctis se se miscet artubus. Sensit viator, æstusque impotens gravis, ultro volensque rejicit ab humeris pallium.

EPI MYTHION.

Magna vis est benevolentia, imbecillis metus.

SIMIA CUM GEMINA PROLE.

PROMYTHION.

Stultus hic amor est, qui rationem amandi non habet.

Geminam uno partu prolem Simia fuderat. Par idoles utriusque, similis industria, æqualis malignitas. Tamen, quis crederet? dispari in utrumque natum affectu parens, alterum deperibat amando, alterum vix agnoscebat suum. Ille parentis usque fasus in gremio, & blanda libans oscula vitam vivebat dulcissimam. Hic abstrusus cavo, & matris ab aspectu procul ducebat ingratos dies. Illi, si quid garriret fortè,

vel nugaretur, plaudebat mater protinus, & blanditiis addens munuscula, defraudabat genium, unde amores bearet suos. Huic, si vel mussare matris in præsentia confideret, nihil præter plagas contingeret, & probra. Dum chara matri soboles ludit aliquando festiviùs, & triumphantis inter parentis gaudia circumquaque saltat & exilit, ecce luxata Simiolo tibia est. Dii bene, quò abfuit frater longius, neque se afflictæ matri præsens obtulit, non ille facti declinasset invidiam. Tum dolore amens mater ire in lachrymas, & in gemitus: mox ferocem naturam complexa, dum stringit inter ulnas arctius, stulta enecat.

EPI MYTHION.

Quantum Liberis nocent, qui blandiuntur malè.

LUPUS & ECHINUS.

PROMYTHION.

Malè creditur improbis, vel cum amicis sapiunt.

Lupus esuriens fortè in Echinum incidit, delicatum ædepol prædæ genus, & quod palato Lupi mirificè saperet. At belluam aggredi suis circumseptam spiculis, periculosa plenum opus alex. Ergo rem dolo tentandam ratus, sic Echinum compellat prior: Nam quid vereris, ò bone? vel quò arma illa pertinent, quæ geris? An iste cultus inter amicos decet? Hæc pone tela; nemo me amicior tibi, tuisque rebus qui studeat magis. Bene est, reponit alter; hoc gratulor mihi, quò te amicum sim nactus; atque omnes velim habere ami-

ami-

amicos pariter, quotquot secat, Lupos. At arma ne te nostra sollicitent; dedit hæc natura, quibus in hostes uterer. Tu, qui amicum te probas, metum abjice. Nunquam hæc arma amicis nocent.

EPI MYTHION.

Dulce est dolosum, ludere meliori dolo.

VULTURES & COLUMBI.

PROMYTHION.

Non est tenuiorum hominum, majorum rixas componere.

Civilis arsit inter Vultures discordia. Quæ causa belli fuerit, incertum quidem: at tantis hinc & inde certatum æstibus, ut Vulturum gens tota rueret certam in necem. Nam perfonare miseris aer planctibus, volitare plumæ ventorum ludibrium, perfluere latè sanguis, & pereuntium corporibus madidum cæde consterni solum. Movit Columbos pacis amicum genus, ferale bellum; mittere legatos placet, qui dissidentes revocent ad concordiam. Illi imperata perfecere non segniter. Nam dum cruenti marti vis major furit, & magnam utrinque Vultures stragem cient. Quò vos libido cædis in præceps rapit, Amici? vel quos inter geritur bellum, inquirunt? Quocumque res cadat, & inclinetur victoria, miserum vestra gens exitium feret. Protinus ergo ponite civiles discordias, & donate ferale iras invicem. Placet morata Columborum oratio, & asperatos Vulturum animos mitigat. Cessatum ab armis denique, & pax inita. Verùm Columbis illa pax cla-

di fuit. Nam rebus inter Vultures compositis, illi in Columbos ruerent, nec mitissimam gentem insequendi facere finem vel modum.

EPI MYTHION.

Malorum discordia atque perturbatio, bonorum pacem atque tranquillitatem parit.

PASTOR & MOLOSSUS.

Molossus ingentem Pastor alebat domi, fidelem, si quis alius, custodem gregis, hostem Luporum furiamque implacabilem. Quos allatraret, illi fugere longius, & tanquam sacris, parcere intacto gregi. Unum hospiti illi vitium, hoc quidem fuit, quod erat. Molossus ille famelicus nimis, nec adeo modicis alebatur sumptibus. Dum rem molestam queritur atque incommodam apud amicos Pastor; quid tu, inquirunt, avidum helluonem detines frustra domi. Hunc trade pagi domino? iste commodius, quod facere nequeas, sumptus graviores feret. Tibi interim unus poterit atque alter canis, præstare easdem levibus impensis vices. Probatum homini parco consilium futile. Verus fugatur hospes; nec Lupis diù res latuit: longo quæ tellitis impigri metu soluti, subeunt desertam domum, & facili potiuntur dape.

EPI MYTHION.

Seruum nactus probum ac fidelem, levibus ne offendare maculis.

LEO

LEO & MUS.

LEO AD EXPEDITIONEM

PROMYTHION.

Bellicam se comparans.

Equum sapit ille, qui despicit neminem; sepe majores indigent tenuioribus.

MUS in Leonem cum incidisset temerè, periculum sensit quod adierat. Ergo vitæ metuens, quando nullus est fugæ locus, cepit instare precibus, si fors Leonem vinceret. Nam quid egi infelix, inquit? Parce, Regnantum optime, & errorem excusa meum. Non fuit hæc tanta misero fiducia, tuum ut inturbarem otium. Tamen si peccasse videor imprudentia, ultio de me quid habet, tanto regi quod placeat? Audiit patiens Leo Muris querelas, & misertus ultro vitam annuit. Paucis post diebus Venatorum in retia Leo dilabatur, nec, quo se pacto laqueis expediat, invenit. Frustra se partes in omnes versat, & incondito gemitu cuncta latè personat loca. Nemo est qui laboranti ferat opem, aut pereuntis moveatur malo. Mus è propinquo strepitum hausit cavo, & quò Leonis res vocant, accelerat gradum muneris impensis memor. At quid tantulus juvet, ubi valentioris robur cessit irritum. Tamen instat operi Mus acriter, nec inanis cecidit labor. Maculas scilicet alias post alias dum rodit, sic infregit reticulum, vinctum Leonem ut solveret.

EPI MYTHION.

Qui beneficium collocat, operam non perdit suam.

INUSITATUM quiddam meditatus Leo, bellum movebat gentes in exteras. Jamque per præcones vocatæ toto ex imperio bellæ Leonis in aulam venerant, rem consilio & manu ut promoverent viriliter. Nam quis improbet, quod placuit regibus, aut suam ultro non polliceatur operam? Hic unus restabat labor, ut, quod conveniret singulis, hoc sibi quisque præstandum sumeret; & varia belli munia partirentur invicem. Hic Elephas latos humeros & immane dorsum ostentans, ego, inquit, belli sarcinam, machinas, impedimenta, & aliud, si quid est oneris bellè feram; neque me gravabunt, sedere qui tergo volent, hostem ut impetant commodius. Excepta læto fremitu vox Elephantis, & ipse, molliter inflectens caput, arrisit Leo. Ego mole corporis, adjecit Ursus, sustinebo impetum, neque, me vivo, acies rumpetur, vel turbabuntur ordines. Hostem cominus laceffere meum est, Lupus exclamat: vah! si dentibus paream aut unguibus. Ego Legati vice defungar, Vulpes ait: mille versabo fraudes & dolos, quibus illusus hostis in laqueos cadat. Mihi perstare in castris certum est, dixit Simius. Regem oblectabo præstigiis, & fatigatum curis gravibus reficiam caput. Dum sibi quisque parrem opere in tanto vindicat, silebat interim Asinus reducto in angulo, nec mussitare pariter audebat Lepus, stuporis ille scilicet, hic timoris conscius. Nec utrique parcat gens Avilicorum mala, ambosque procul ablegandos dicitat, tanquam numerum inutilem, natosque fruges con-

que hominum, tua quod avis nuncupor; si me pateris esse ludibrio obnoxiam, & justos dare turba volantum jocos; Quam tu, aures vocem toti naturae, & ipsas aere gutture auras implet uacua, & mortalium pariter ac Divum animos rapit in admirationem sui. Risit iniquas volucris querelas Jovis conjux & soror, & insolentem sic retudit superbiam: Non ergo satis est, quod te pennarum nitore supra volantum omne genus extulit: quod Iris pingitur in collo tuo plurima, & dum explicas caudam ac rotas, gemmarum splendorem vincis ac pretium? Quid restet reliquis avibus, unus si collecta teneas, quae divisa facere beatos valent? Nempe Aquilae mares animos, levitatem Vulturis, Corvique mentem praesciam mox appetas; si libera detur quidlibet optandi mora. Faceffe; vel si pergis ulterius queri, quae te superbum faciunt, penas auferam.

E P I M Y T H I O N .

Quod adest, vulgo nihil admodum afficit; quod abest plerumque excruciat bonum.

JUPITER ET APIS.

Apis obtulisse Jovi favum melis dicitur. Quis offerentis fuerit animus non satis liquet. At ratio magnis Regibus munus obtigit expertis sperati faenoris. Admovit ori dulce munus Jupiter; & laudata volucris solertia; age, inquit, quid vis ut ego rependam tibi? Hic Apis dissimulans, quos tacita meditatur, dolos, non me, inquit, hominum ac Divum pater, avara sollicitat fa-

mes, aut non contenta sorte, animum tu dedit, iniquae Spiberis donum. Gens mortalium avida, per summum nefas, nostras in dapes involat, & quas paramus mensis atque aris Deum, furatur ac perdit opes. Ergo si labores nostros bonus respicis, si nostra magno munera non sordent Jovi, da vindicare posse praedones malos, & hosti, quisquis ille sit, lethalius inferre jaculis plagam insanabilem. Votum improbat Jupiter & injustas preces. Quin & malignum volucris ingenium increpans: Tibi certa mors est, inquit, si quem laesis, & vulnere in ipso protinus pones animam.

E P I M Y T H I O N .

Virus malignum saepe sub donis latet.

LEENAE EXEQUIAE.

Concesserat è vivis metuendi tota in vicinia Leonis conjux. Protinus planctu lugubri nemus late consonat, & omnes veniunt luctus in partem feræ. Mox & solennis dicitur exequiis dies; & missi quocumque Faciales jubent, adesse pompæ funebri sylvarum incolas. Nemo non adfuit, aut per Legatos non excusavit absentiam. Quos ut frequentes vidit, ire in lachrymas Leo, & longum ejulans restari dolorem suum. Ploranti regi adgemere vicissim Aulici, & fetu pari prosequi fetum Principis. Unus, tot inter lachrymas, abstinuit flere, imò & risisse Cervus dicitur. Misero ignoscendum id quidem, si scirent Magni ignoscere; qui sponsam suam teneramque sobolem meminerat avidis Leenae immolatam dentibus. Hic exandescens Rex ferus & bilem in Cervum evomens; sic

Sic ergo nostros asperas luctus, ait: & in dolore publico ridere sustines? At non Leonis vindice occumbes manu Lupi, involate protinus dirum in caput, & piis Reginae Manibus inferias date? Nihil moveri visus ad tristes minas, sic placide causam Cervus oravit suam. Rex magne lachrymis hactenus satis est datum. Recepta caelo flere nos ultra verat augusta conjux; dum terris creptam queror sponsam immerentem, Divumque inclementiam arguo; vidi superbo curru Leenam rapti, interque collocari caelestes feras. Placatur Leo credulus, absolvit reum; nec Cervi pia fraus praemio caruit suo.

E P I M Y T H I O N .

Magnum est adulari nosse Principibus viris.

CERVUS AD FONTEM.

Ad fontem Cervus sitim cum restingeret, Lympharum in speculo vidit effigiem suam. Miratur ultro capitis pulcrum decus, & sua laudat cornua; sed flexis in pedes oculis displicuit fero nimia crurum exilitas. Dum queritur, & ipsos etiam incusat Deos; en è propinquo venatores ingruunt, Canumque cornuumque auditur sonus. Extemplo dare se Cervus in pedes, & densum, qua vis adigit, nemus ingrediti. Hic per salebras perque sylvarum abdita dum crura belle explicat nullo retardatus obice, impleta patula cornua haerent arbori, necliantque frustra luctant moras. Nam quanto tendit se expedire fortius, tanto se magis implicat. Interea qua qua versum erumpunt Canes, miseramque lacerant belluam. Tum

Cervus moriens, nae mihi merito obtigit, quam patior hodie, calamitas! Referre gratias pro cruribus debueram, & agre capitis ornatum pati.

E P I M Y T H I O N .

Quod amatur impensius, illud plerumque gravius officit.

CANIS, VULPES ET LEPUS.

Dum cursu Vulpem pertinax urget Canis, & notas ad artes frustra fugientem occupat; sensit dolosa Vulpes moriendum sibi, ni quid novarum strueret fraudum artifex. Ergo saecundum pectus concutiens, ita blandè compellat Canem: Vicisti, fateor, quas voles, penas exige; Tua sum, nec, quam merui, mortem deprecor. At si monenti credis, & sanum consilium placet, Attende, qualem surgere in praedam pares. Canis palato Vulpes ut sapiat? hoc tu ferculo exfaties famem? Ah! parce: saltem si pinguis ut quondam forem. Sed crudiore si nescis è morbo recens, vix artus traho languidos, vix pellis haeret ossibus. Te praeda melior pascet hic Lepus; vident ut Serpillo fartus ac Thymo dapes tibi delicatas apparat! dignus ille, si quis est, Cane generoso cibus. Verum moras omnes amputa; dum plaudat sibi, & hoc & illuc Indibundus salit, irrumpe in hostem citus, & incantum occupa. Bene est, reponit Canis, consilium sequar. Tu latis fruire satis & mea indulgentia, Mox citatis fertur in Leporem passibus; sed ille cavo conditus elusit Canem: Qui sibi utramque surripit praedam, dolens, has erupisse fertur in voces; cave, dolosa Vulpes; ne mihi rursum incidas: scabiosa vel si fueris,

non effugies tamen. Prudenter ille sensit, sed serò nimis.

AQUILA ET CORNICULA.

Rostro ferebat Aquila surreptum Ostreum, sed squama prædam durior cum tegeter, avidam explere frustra tentabat famem. Volucrum inquiete fortè Cornicula adfuit; quæ delicatæ pariter appetens dapis Aquilam sic allocuta dicitur. Amica, video, qui te sollicitat labor. At ludis operam adepol, si frangere rostro squameam tentas domum. Sed sursum in auras evola, quantum potes. Dein rupem in istam fortiter mitte Ostreum. Infracta saxo squama inclusam offeret prædam, & te compotem voti dabit. Bene est, subiecit Aquila, monenti obsequor. Mox illa in altum fertur, medioque ex aère incauta laxat, quod tenebat, Ostreum. Affixa terris interim Cornicula, ut vidit liberos carcere effracto cibos, præda potitur obvia, & solas relinquit Aquilæ testæ reliquias.

E P I M Y T H I O N.

Consulere stultum est, quos juvat consilium dare.

TESTUDO ET ANATES.

Incessit olim Testudinem peregrinandi desiderium, & varias mundi plagas perlustrandi curiositas, adeo verum illud est, quod aiunt; hanc esse tardipedum indolem, ut habitare vix possint domi. Illa geminos Anates conspicata, næ felices vos, inquit, ac fortunatos, quibus utramque solis domum licet visere, & diversos terrarum tractus contemplari,

cum lubet! O si minus obesset tarditas, & illa, quam gesto super humeros, domus! Pol cavo non immeritè ingloria. Næ te ista sollicitudo maceret, subjiciunt Anates. Possumus ambo, si voles, curiositatem explere tuam, & à Gadibus ad Gangem deferre te cupidam longius. Ego verò ac lubens, retulit Testudo: neque ero, confidite, beneficii immemor. Tu illi; non erit mora longa: en bacillum accipe, & medium stringe dentibus. Simul & bacillum Testudini per os inserunt: ac cave, addunt illi, arreptum mordicus dimiseris. Mox accepta utrinque virgula attolunt Anates Testudinem, & liquidas per auras ambo deferunt. Visum illud omnibus prodigium, & concurrentibus undique ad spectandam volantem Testudinem, imò & Reginam Testudinum salutantibus; illa gestiens in sinu, & lætitiâ impatiens, vero verius, inquit. Regina sum. Næ fecisset illa consultius, si tacuisset: nam aperto imprudenter ore dimisit dentibus, quo sustentabatur, baculum, & in terram allisa graviter curiositatis & ineptæ jactantiæ pœnas luit.

E P I M Y T H I O N.

Natura dux est optima; quam ire contra tuto non licet.

MUSTELA, LEPUS ET FELIS.

Dum molli pascitur gramine, & virentes per agros ludibundus errat Lepusculus, absentis in cavum Mustela furtim itrepsit, & alieno in hospitio penates locavit suos. Redux sera sub nocte Lepusculus mitatur occupatam domum, & Mustelam increpans, quid agis, inquit, ò mala? Decede laribus nostris,

tuis, & vasa, si sapias, quamprimum collige. Ni facias, est in pro-pinquo Murium legio non ignobilis, quæ te erudiat, & impudentiam emendet tuam. Ad hæc Mustela subridens, quid ais ò bone? aut quo tu jure tuam hanc dicis domum? Orbem, si nescis, Jupiter dum conderet, Terram cunctis animantibus sic habitandam dedit, communis ut esset omnibus; & quam quisque occupasset, dicere hanc posset suam. Hunc mihi cavum jure non aliò arrogem. Tu, si quod habes melius vel antiquum magis, id profer, aut esse noli molestus mihi: ni facias ecce jam jam aderit Canis, qui tuam retundat contumaciam. Hæc dum disputant utrinque acriter; objecit se se de proximo Felis retrorrida; quam conspicatus Lepusculus; hem age, dixit; adeamus Felem, & totam controversiam dirimat. Imò, Mustela subjicit, alium judicem non velim. Dictum ac factum, Felis ad tribunal advolant. Qui cum adstissent ambo, & ad dicendam causam se accingerent; Huc adeste propius, Felis ait; furda sum: hoc mihi ætatis vitium ignoscite. Illis parentibus, falcata hinc & inde Felis injiciens manum, utrumque enecat.

E P I M Y T H I O N.

Hoc sibi dictum putent, quicumque apud potentiores litigant.

CERVUS ET VITIS.

Cervus venantes cum fugeret, umbrosam in Vitem incidit. Hoc natus ex improvise perfugium delituit sedulo, donec conversis aliò, qui sequebantur ferum, cessisset metus. Mox oblitus periculi, nec ipsi

Le Jay, Tom. I.

Viti parcit, cui debebat, quod viveret. Scilicet teneræ & pullulaatis adhuc frondis captus dulcedine, Vitem rodere cepit avidis dentibus, & spes uvarum lætas disperdere. Verum dum impanè pascitur, ecce ramorum motus Venantes admonet, non procul latere belluam. Accurrunt illi, & adorti Cervum inter salebras configunt spiculis. Qui cum suo nataret in sanguine, & moriens efflaret animam: Hæc sum meritis, inquit; neque est de fortis acerbitate quod querat, qui asyli violarim fidem.

E P I M Y T H I O N.

Quibus non dignus pœnis, beneficio qui abutitur?

SIMIUS ET VULPES.

P R O M Y T H I O N.

In agendis rebus nudatur stultorum imperitia.

Saltarat bellè Simius, & mille præstigiis sic devinxerat animos, ut communi voce Rex salutatus Regis nomen & ferret decus. Invidit una Vulpes, & regnum dolens futilem ob solertiam obrigisse Simio, has Regi comparavit insidias novo. Nemoris recessus cum distendisset laqueis, lætitiâ simulans protinus ad Simium advolat. En felix, inquit, ò Rex, angurium fero, recentis Principatus. Defossas opes inveni; nemorum quidquid uspiam est, tibi debetur unquamprimum huc ades. Antro in propinquo magna vis auri later. Hoc fructe tibi fors læta quod sponte obtulit. Dolosæ Vulpi credit ultro Simius; (furalis auri nam quid non cogat fames?) & agili cursu properat mon-

Xx 3 tra-

tantum in locum. Sed enim operis cum hæssisset cassibus; nã tu maligna es, inquit, Vulpem incusans; quã mihi sic illuseris. Et Tu, reposuit illa subridens, tibi feras in omnes imperium arroges, tam destitutus mente, ut in laqueos cadas? Depone sceptrum imprudens, & regni habenas per mitte peritioribus.

ASINUS DOMINOS MUTANS.

O Litori cuiquam serviebat Asinus servitatem, & illam, ut iniqua mentis pecudi videbatur, durissimam; nam & minimum pabuli, & laboris ferebat plurimum. Is servitii pariter & longioris pertasus jejuni, Regem Deorum sic compellasse dicitur. O qui ferarum pariter atque hominum bonus labores ultro respicis, magne Jupiter, nam te idem in omnes tenere imperium ferunt. Te nostra moveant fata, & alterius Domini liceat famulatum pati. Annuit oranti Jupiter, & Figulum dedit. At meliorem nihilo nata sortem bellua. Namque ille duris prægravans lateribus, multis insuper pecudem cædebat plagis. Recurrere iterum Asinus infelix ad preces, & novum rogare dominum. Qui voti compos venditus Coriario est. Mox durioris visus vitam vivere, scedis suorum affiniumque pellibus dum sarcinatus agitur; ò utinam ait, servire dominis liceat prioribus. Is me labore postquam longo peremerit, & demortui corium perget exercere duriter.

EPI MYTHION.

Quicumque servis, domino contentus vivo; mutare dominos non nisi in pejor datur.

STULTUS ET SAPIENS.

STultus quidam ac petulans Sapientem in virum cum incidisset, coepit ipsum persequi lapidibus. Ad quem conversus alter: O factum bene, ne vivam, inquit! quin ades, & hanc laboris mercedem cape; simul & nummum porrigit. Tum sic prosequitur; Si plus haberem mehercule, amplius & tu ferres præmium. At faciam tamen meritis par merces ut respondeat tuis. Hunc tu hominem vides, ad nos qui adproperat? Dives est, mihi crede, idem & potens; atque, hoc si negem, intexta vestis auro fulgensque purpura, & longa circum turba famulantum probant. Huic tu lapidem impinge similiter! nulla mora est, ornabit te pro tuis virtutibus. Persuasus ille, blandis & inescatus dolis, continuo lapidem Diviti immittit gravem. Sed spes fefellit impudentem audaciam; namque is dolatus lumbos, ut erat meritis, procacitatis & avaritiæ pœnas dedit.

EPI MYTHION.

Alit successus improbos, idem & ad perniciem trahit.

RANA, MUS ET MILVUS.

DUm Mures inter Ranasque bellum atrox fureret, & magna utrinque oriretur strages, unum è Murinis ducibus bellatrix Rana captivum fecit. Ille victum se factus & victricis ultro veneratus manum: Nã tuus ego sum, inquit, & jure belli me totum permitto tibi: at nosti varias esse armorum vices. Victores ipsi cadunt plerumque, & victis in præcordia virtus redit. Proin utere victoria

storia liberaliter, utriusque fortis memor. Hæc polliceri multa, hortari Murem bono ut sit animo, & data quiescat in fide. Verum in adversa castra dum hostem trahit, ipsumque dorso vectat ut trajiciat lacum: Ecce vectorem Rana succutere fortiter, aquis ut submergeret. Sensit hostis perfidiam Mus infelix, & læsam incusans fidem: Ergo sic me prodis, infida, sic pacta servas, ait, sic vindices metuis juris infracti Deos? Illa nihilominus cum pergeret hostem excutere & inimica se se expedire sarcina; nihil agis tamen, improba, Mus exclamat; neque, quanquam nocere per fas ac nefas velis, hostem impune perdes. Tum sua Ranæ cruribus crura, pedes pedibus sic implicat, totoque incumbens corpore tam adheret firmiter, hostis ut eludat dolos & frustretur perfidiam. Interim ambo dum luctantur acrius, & pugna novum exurgit genus; vidit ab alto pugnam accipitem Milvius, & in utrumque incidens Ranam Muremque pariter alvo condidit.

EPI MYTHION.

Nefas, vel hosti frangere juratam fidem.

ACCIPITER & PHILOMELA.

PROMYTHION.

Non placatur iratus: venter verbis inanibus.

Captam tenebat unguibus Luscianiam Accipiter, & destinabat in cœnam sibi. Ingemuit illa flebiliter, & mortem deprecans, ah! ne, inquit, Rex avium fortissime, pecces in me durius. Vitam oro; nam

quid ego prosum tantula? & quas parvum & exangue corpus tibi epulas parer? Ignosce potius, & me devotam tibi in omne tempus accipe. Cui flecti visus Accipiter, agendum, ait. Quod mihi officii genus præstabis, tibi si vitæ munus annuum? Equidem scio, respondit illa, quàm sit, facere quod possum, leve. Tamen non ero beneficii immemor; ac si juvabo te minus in cæteris, saltem cantabo non incommodè, & dulcifonis mille modulis levabo tædium, cum voles, aut etiam solabor ægritudinem. Apage inconsulta, retulit Accipiter, cantus non placet, nisi cum venter est factus. Ergo famem placabis interim, & qualescumque suppeditabis cibos. Tum plura parantem dicere Philomelam devorat.

EPI MYTHION.

Contra potentes manca est tenuiorum eloquentia.

AGRICOLA & EJUS FILII.

PROMYTHION.

Potiores nullas esse ipso labore divitias.

ERant Agricola Liberi non pauci, quos annuis modico ex agello fructibus alebat non incommodè. Is adesse sibi sentiens finem ultimum, cunctos evocat, & paterno singulos complexus sinu sic alloquitur: Quæ summos & imos fato sortitur pari, lex dura mortis, Nati, me vobis jam jam auferet. Agrum hunc parentis opes unicas ac breves accipite. Ne tamen vobis hæc, precor, libido mala veniat agrum vendere. De fossus illic ingens thesaurus laet.

Qua parte demum lateat, ignorat pater. At si monenti creditis, postquam fruges collecta messis dederit, terram fodite, & partem in omnem vertite diligenti manu. Confidite, labor assiduus thesaurum eruet, & ditabit singulos. Interim moritur fenex, Illi imperata facere, & quos spes avara lucri stimulat, terram arando fodere, quam longa est dies. Thesaurus non est usquam inventus quidem. Ast agrum dum sic excolunt, cultura diligens peperit magnas opes.

CUCURBITA, GLANS & Rusticus.

P R O M Y T H I O N .

*Quam temerè stulta gens mortalium
Providentiam arguat, Fabula
sequens monet.*

Repentem humi gravem Cucurbitam miratus olim Rusticus, ò factum malè! ita vivam, inquit! Quanto penderet illa pulchrius sublimi ab illic. Talem, hercle, tales arborem fructus decet. Næ dormiebat, quem rerum auctorem ferunt, hæc dum ordinaret. Nam cur vicissim illa Glans humi non serpit, quo Cucurbita crescit loco? Pol si vocatus consilii in partem fuisset, statuissem aliter, nec minùs, ut reor, bene. Hæc dum volutat tacitus & plaudit sibi; agrè receptus oculis obrepit sopor. Cùm dormienti summo Quercus de vertice Glans incidit, & nasum hominis graviter vulnerat. Evigilat, & naso admota manu, quid hoc est? exclamat, sanguis è plaga fluit. Glans minima tam grande infligit malum? Quid si Cucurbita cecidisset? Nihil immutandum sentio. Rerum artifex suis prudenter cuncta disposuit locis.

LEO CUM AULICIS.

Aulæ regales divitias jactandi cupidus Leo superbum ad convivium vocavit è regno toto belluas. Adsunt frequentes; nam quis abnuat oblatum à Rege decus? Aditus in aulam panditur, semefquam cadavera & recens fusus cruor Mephyti vaporabant gravi. Hausere cuncti tetrum odorem; cæjus inter reliquos Ursus impatiens, continuò provida nares oclulit fastidium: factoque in Ursu impetu Rex immisericors multavit nece. Iram Leonis Simius contra approbans; næ meritas, inquit, ò Rex, tibi penas dedit caput inficetum: Balsamum omnia & ambrosiam hic olenti, si quid sagaci nare rimari licet. Nec Regi placuit putida adulatio, missisque in Simium unguibus assentatorem fato damnavit pari. Stabat Leoni propior Vulpes calida, quam percunctatus ille, quid sentis, ait? quis eruditas nares afflavit odor? Ignosces, retulit illa, Rex magne, obsecro; nam tantus humor de cerebro fluxit nocte proxima, nasum ut penitus hebetavit meum. Sic innocenti mortem vitavit dolo.

E P I M Y T H I O N .

*Ursum multi Principes, Simium
pauci enecant.*

M U L I D U O .

Viam carpebant pariter Muliduo. Alter ferebat regiam pecuniam, alter tumentes saccos hordeo. Ille superbus pretioso pondere, & celsa cervice eminens jactabat appensum collo tintinnabulum & ama-

& amaris socium illudebat jocis. Hic tenuitatis conscius, ut par erat, suæ demittebat auriculas, nihil mufitare, nihil ausus contra obloqui. Hæc inter nemorum è latebris Latrones advolant, & facto gloriosum in Mulum impetu cunctas diripiunt opes, ipsamque plagis plurimis conficiunt belluam. Præda potiti celerem capiunt fugam vile aspemati hordeum. Spoliatus ille sortem cùm fletret suam, Equidem, inquit, alter, non ego accuso Deos, nam neque amisi quidquam, nec sum læsus vulnere.

E P I M Y T H I O N .

*Magna periculis subjacent magnis
opes; securæ semper inopum tenuitas.*

LUPUS & MACILENTUS Canis.

Jejunus olim Lupus in Canem incidit; non ille naris emunctæ Lupus, aut tam versutus, quam rapax. Is in oblatam prædam cùm rueret; ah! ne tibi, Canis ait, isthæc libido veniat, ò Lupe, ut me tuis epulis destines; viden' ut agra macies & scabies mala me me urget: at si breves inducias dabis, jam jam revertar Pinguis totus ac teres. Celebres parantur scilicet apud Herum nuptiæ, & largæ dantur epulæ per multos dies. Non parcam mihimet, spondeo. Hinc me refectum videbis, dignumque, palato qui sapiam tuo. Reversus illuc postmodum Lupus alacer Canem evocat, & datam repetit fidem. Quem ille post crates respiciens; næ æquum censes; inquit, ò Lupe. Ac ne quis dubitet, quàm fidelis sponsor ego sim, accersito testem hujus custodem domus. Is erat Molossus ingens non una Luporum

nece nobilis, Rem suspicatus Lupus, & se delusum sentiens, at mihi non vacat, inquit; & spem salutis unam in fuga ratus, quamprimum se in pedes dedit.

E P I M Y T H I O N .

Præsenti utere, futuro temerè creditur.

VULPES & GALLUS.

Gallum insidentem arbori Vulpes viderat, Gallus delicatus si quis est, & regius Vulpi cibus. Illa ad blanditias vocem inflectens mollior, hæc inquit, irarum inter nos satis: nihil jam sibi Galli timeant à Vulpibus, suisque rebus tutò ac confidenter vacent. Veteribus bellis successit tandem æterna pax. Hujus ego, Amice, huc advolavi nuncia; descende quamprimum & amoris obfides amplexus cape. Suboluit callidæ volucris maligna fraus, quam sic procaci retudit illudens joco. Næ me tam læto beas nuncio; tibi que gratias, ut decet, refero plurimas, per quam venire tanti gaudii in partem licet. At gemini, opinor, accurrunt Canes, pacis ejusdem nuncii. Mora nulla festum omnes peragemus diem. Ignosce, retulit Vulpes, non patior moram: peragenda hodie grandis mihi restat via.

E P I M Y T H I O N .

*Dulce est suis capere Veteratorem
in dolis.*

PISCICULI.

PROMYTHION.

Non est spernenda urbana dicacitas, suo cum tempore effertur & loco.

SEdebat divitis ad mensam quidam eorum de numero, quos Umbras vocant, vir elegantis ingenii & sale conditus Attico. Is grandiores pisces, oculis devorans, quos

agre ferret à se positos longius. Pisciculos ori primum, mox & auribus alios post alios admovet. Mirari turba convivantium & facti causam querere curiosius. Quibus ille subjecit: Ingens me cura sollicitum tenet, quæ sint Amici fata jam pridem mei, qui lata currit Maria, Indos visurus ultimos. Querebam, si fors illi comperissent quidpiam. At juniores esse se respondent mihi, momentque Pisces grandiores, ut interrogem. Applausit omnis turba & laudavit jocum.

ORATIUNCULÆ

QUÆ PROLUSIONIS AUT GRATULATIONIS locum habent.

P R Æ F A T I O.

REcurrunt quotannis in Literario ludo Philosophicæ aut Theologicæ Exercitationes, in quibus, Propugnatoris partes qui sustinent, antequam certamen ineant cum Adversariis, proludere Oratiuncula ad pugnam solent. Magnum aperit Orationibus ejusmodi ipsa Philosophia dicendi campum. At, quæ dicuntur in ejus laudem, tam trita sunt vulgò, tam pervulgata, ut audientibus statim fastidium patiant. Ergo cudant illi non pervulgatam sibi ideam, quæ novitate sua placeat. Representetur, verbi gratia, Philosophiæ studium sub imagine aliqua institutæ peregrinationis aut navigationis operosæ per varias mundi plagas, quæ Philosophicas Quæstiones, Philosophorum Systemata, controversias eorumdem ac discrepantes opiniones designet. Proponatur certamen illud ludicrum, quod oppugnantem inter & propugnantem committendum est, ducta similitudine ab urbium obsidionibus, & difficultates utrinque ac pericula excutiantur. Hujus rationes ac momenta, cum illius experimentis, hujus defensores ac patroni cum illius sectatoribus & asseclis. Fingat junior Philosophus nunc se deprehensum inter Academi Sylvas, aut Peripateticorum in Lycæo, modò Cassendi vel Cartesii in Scholas delapsus. Hic atque illic visa, audita narret atque excutiat, aut etiam condita salibus Atticis censura joculariter perstringat.

Est etiam aliquando non injucundum in una aliqua Philosophiæ parte vel Quæstione immorari, quæ Prolusioni toti materiam suppeditet; maximè si novum aliquod atque insolens super ea systema propugnandum habeat, quod irritare curiositatem audientium possit. Sic occurritur delicatiorum hominum fastidiis, & subtilitatis ingenii fama comparatur.

Quòd si Primarii cujuspiam Viri sub Auspiciis, quem demereri patronum cogitet, Theses tuebitur; tum Orationem sic instituat, ut ex occasione Philosophiæ descendat ad Meccenatis sui laudes. Extollat ipsius sapientiam, ingenium, res ab eodem præclare gestas, non prætermittat grati animi significationem, si fuerit aliquo beneficio devinctus. Isthæ commemoratio plausum ab Auditoribus, à Patrono gratiam extorquet.